

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan sveder, izidni nedelje in pravnike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvu najse blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravlništva telefon št. 85.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 12. novembra.

Natlačeno polne galerije, poslanci z malimi izjemami vsi v zbornici, to je znamenje, da se pričakuje nekaj izrednega v parlamentu. Že kmalu po desetih je nastalo po kuloarjih živahno vrvenje. Poslanci so stali v gručah okrog ter živo razpravljali o naj-novejših dogodkih, pred vsem o novih ministrih.

Posebno glasni so bili češki radikalni poslanci, ki so silno ogorčeni, da sta dr. Fiedler in Prašek vstopila v Beckov kabinet, naglašajoč, da sta s tem prodala češki narod na milost in nemilost vladi. Z novo politično konstelacijo, tako se splošno sodi, je stvorjena tudi večina za nagodbo in dane so tudi konture opozicije, ki tudi ni baš neznatna.

Z rekonstrukcijo kabineta si je vlada zagotovila zanesljivo večino, toda v strankah, ki so se dale vpreči v vladni voz, je dokaj elementov, ki niso zadovoljni s tem korakom.

V mladočeskem klubu je vodja teh mlankontentov dr. Stran-sky, ki že dlje časa ni zadovoljen z ofi-cialno klubovo politiko, ker mu je prepo-pustljiva.

Sedaj smatra trenotek za ugo-den, da izvaja konsekvence in da iz-stopi iz kluba. Z njim izstopi še par njegovih ožjih somišljenikov, s čer-mer bo ta klub znatno prizadet. Če se bo Stran-sky pridružil češkim radi-kalcem ali ostane izven vsake organi-zacije, se še ne ve. Najbrže bo iskal ožjega stika z obema naprednima po-lalcema dr. Masarykom in Dr-tinom.

A tudi med agrarci ni posebne soglasnosti. Tudi tu jih je mnogo, ki se ne morejo sprijazniti s tem, da je Prašek prevzel portfelj v minist-rstvu, vendar pa nezadovoljnost ni ta-ko velika, da bi imela za posledico se-cesijo.

Bolj nevaren je položaj v nem-ški agrarni stranki. Tu je vodja ne-zadovoljnejšev kočevski poslanec knez Auer-sperg. Spor med nemškimi agrarci se je že tako poostрил, da sta obe nasprotujoči si skupini danes že imeli ločena posvetovanja. Vkljub temu pa se bo skoro gotovo posrečilo izgladiti vsa nesporazumljenja, zlasti

ker z vsem aparatom dela na to vla-da.

V jugoslovanskem klubu vlada popolno soglasje. Hrvaški poslanci bodo v pretežni večini glasovali proti nagodbi, ostali se bodo glasovanja vzdržali, slovenskim poslancem pa se bo iz taktičnih razlogov dalo na svo-bodo, kakšno stališče hočejo zavzeti napram nagodbenemu vprašanju.

V klerikalnem slovenskem klubu je navidez vse v redu, a kdor je ne-koliko natančneje informiran, ve, da tli v klubu pod pepelom močna iskra nezadovoljnosti. Več uglednih po-slancev se je že opetovano izrazilo, da je Susteršičeva politika za narod-no stvar pogubna, kar se je zlasti po-kazalo pri pravkar končani minist-rski krizi. Posebno neprijetno se poč-uti v klubu poslanec Fon. Gostin-čarjeva podla interpelacija proti slo-venskim sodnim uradnikom ga je močno ozlovoljila. Silili so ga, naj bi tudi on to interpelacijo podpisal, a on je to odločno odklonil ter v klubu tu-di v tem oziru odkrito povedal svoje mnenje. Od tega časa so med njim in nekaterimi njegovimi klubovnimi to-variši odnosi precej napeti in ni iz-ključeno, da bi ne imeli kakšnih ne-pričakovanih posledic.

Ob enajstih je bila zbornica že skoro polnoštevilno zbrana. Že razpo-loženje po kuloarjih je kazalo na to, da se v zbornici pripravlja vihar. Češki radikalci in socialni demokratje so odkrito naznanjali, da ne namera-vajo prirediti novemu ministrstvu baš prijaznega sprejema. Za to so se krščanski socialci postirali pri vrho-du v dvorano z namenom, da bi novim ministrom priredili takoj pri vstopu v zbornico spontano ovacijo. Ob četrt na dvanajst je dal predsednik zna-menje z zvoncec, da se seja prične. Momentano je nastala tišina, nato pa se je slišal klic: »Pozor, sedaj pridejo ekselence!« Krohot je sledil tem be-sedam, kaj nato pa so se odprla vrata in ministri so v dolgi vrsti stopali v zbornico ter se vsedli na svoje pro-store. Krščanski socialci so jeli vi-harno ploskati in s hoh-klici poz-dravljati ministre, dočim so češki radikalci in socialisti zagnali veli-kanski hrup in šunder, iz katerega je bilo slišati samo klice: »Hanba, han-ba! Narodni izdajalec! Fej, podkup-ljivo korupcijsko ministrstvo!« V najhujšem hrupu se je dvignil baron

Beck in predstavil zbornici mini-stre. Vihar se je podvojil in njegove besede so utonile v splošnem nemiru. Šele ko je češki socialni demokrat Nemeec dobil besedo in predlagal, naj zbornica o Beckovi izjavi otvori debato, se je hrup polegel. Zbornica je seveda ta predlog odklonila ter pri-čela z razpravo Steinerjevega nujnega predloga o zvišanju častni-ških plač. Predlog je bil sprejet, na-ker se je pričela razprava o nujnem predlogu socialista Schrammela o draginji živil. Predlog sta uteme-ljevala Schrammel in Ren-ner. Razprava se bo v jutrišnji seji nadaljevala.

Ustanovitev državnega obrtnega sveta.

Vlada namerava v kratkem usta-noviti državni obrtni svet, ki bi imel zastopati specialne koristi obrtnosti sploh, torej tako tr-govceev kakor obrtnikov, kakor za-stopajo industrijski, kme-tijski in železniški svet kori-sti dotičnih interesentov. Namen je, sestaviti ta obrtniški svet takole: V prvi sekciji naj bo 75 članov, od ka-terih bi jih izvolile 29 obrtne zveze, 29 trgovske in obrtne zbornice, 17 pa bi jih imenoval trgovinski minister. Prva sekcija bi se pečala s predpo-svetovanji o zakonodajnih, upravnih in organizacijskih zadevah male tr-govine in male obrti, dočim bi druga sekcija funkcionirala kot pomožni svet za pospeševanje obrtnosti. Kot obrtne zveze bi veljale tiste zveze, ki jih je trgovinski minister izrečno pri-poznal, trgovske zbornice pa bi ime-le brez razločka po enega zastopnika.

Proti tej nameravani sestavi obrtnega sveta so se iz trgovskih kro-gov oglasili protesti, ki z večjo ali manjšo opravičenostjo izrekajo boja-zen, da bodo v tako sestavljeni kor-poraciji obrtniki, ki so v marsikate-rem oziru nasprotniki trgovine, za-stopnike trgovstva majorizirali. Za-to silijo trgovci, naj se ustanovi pose-ben »trgovski svet«, ki bi izre-kal svoje mnenje o raznih vladnih od-redbah in pri uredbi podatkov za za-konodajstva ter remonstriral zoper institucije, ki so trgovcu škodljive. Trgovski svet bi lahko tudi podajal

gotove informacije, zlasti glede po-speševanja trgovstva.

Oglasili so se pa tudi nasprotni-ki takega trgovskega sveta, ki so mnenja, da so itak trgovske zbornice zastopnice trgovskega stanu. Ta ugo-vor, ki ga je bilo pričakovati, se da ovreči s tem, da zbornice že po svoji sestavi ne morejo biti zastopnice tr-govine same, ker se morajo ozirati tudi na zastopnike obrtnikov, tudi pri sklepanju o vprašanjih, pri katerih je trgovina in obrtnost ravno dija-metralno interesirana. S tem naj ne bo zborn. izrečno nikako očitane. Kar morejo, to store, a ker so skupen institut za trgovino, industrijo, obrt-nost in rudokopstvo, ne morejo iz-ostati kolizije med interesi posamič-nih skupin.

Vsekakor manjka trgovskemu stanu avtoritativno zastopstvo in ta-kega zastopstva absolutno ne more dati korporacija, kateri je trgovina le ataširana, kakor bi bila v obrtnem svetu, ali kjer je koalirana, kakor v trgovskih in obrtnih zbornicah. V ta-kem slučaju je decentralizacija po-trebna in bi se moral trgovski stan pač vpraševati, zakaj se njega zapo-stavlja, če imajo industrija, obrtnija in kmetijska svoja zastopstva. Ko je šlo za zvišanje telefonskih in pošt-nih pristojbin, niso mogle združene tr-govske organizacije nobenega uspeha doseči. Morda bi bil »trgovski svet« v tem slučaju vendar dosegel nekaj olajšav. Prišel je zakon o tr-govskih potovalcih, davek na vožne listke, prišla je anketa poljedelskega ministristva zastran prepovedi delati o moki sklepe na dolge roke. Ali bi pri teh stvareh ne pristojalo ofi-cialnemu zastopstvu trgovcev pravica, delati ugovore ali stvar priporočiti. V posvetovalnih svetih za vodna po-ta in carine, v permanentni komisiji za trgovske vrednote itd., so povsod posamezniki iz trgovskega stanu. Če bi se te elemente združilo, kako ime-nitno bi lahko delali, dočim vlada se-daj nerazumljiva razmetanost moči. Obstoja bi morala centrala, ki bi imela eno misel, trgovstvo, in v tem oziru bi bilo treba storiti vse kar možno, da se doseže.

Najmanj toliko nagibov, ki go-vore za samostojen trgovski svet je možno navesti tudi za sa-mostojen obrtni svet. Upati je torej, da bodo merodajni faktorji

uvideli potrebo, deliti ta dva sveta in da bodo izpolnili zahteve interesira-nih krogov. S. Šk.

Iz odsekov in klubov.

Dunaj, 12. novembra. V ustavnem odseku je posl. Skedl ute-meljeval predlog, naj se izvoli pose-ben odbor, ki naj izdela in parlamen-tu predloži nasvete za saniranje in razširjenje ustave vsled splošne vo-lilne pravice. Po daljši debati se je sklenilo, da se bo razpravljalo o pred-logu v posebej v ta namen sklicani seji. — Poročanje o predlogu posl. dr. Susteršiča glede reforme društvenega zakona se je poverilo posl. Stölzlu.

Pod predsedstvom zborničnega predsednika Weiskirchnerja je bila danes konferenca klubovih načelnikov; konferenci je prisostvo-val tudi ministrski predsednik, ki je apeliral na načelnike, naj pospešijo delo v zbornici, predvsem naj brz-rešijo že vložene nujne predloge, da more priti na vrsto prvo branje pro-računa. Konferenca se je zedinila, da se nujni predlogi rešijo po možnosti že danes ter se prihodnja plenarna seja določi na torek 19. t. m. Jutri in pojutrišnjem so določene seje nagod-benega odseka.

Klub čeških agrarcev si je izvolil na mesto Praška, ki je postal minister, za načelnika poslan-ca Udržala.

Mladočeskí klub je izre-kel bivšima ministroma dr. Paca-ku in dr. Fortu zahvalo za njuno delovanje v interesu češkega naroda. Posl. dr. Kramar je izrekel obžalo-vanje, da dr. Herold iz tehničnih vz-rokov ni mogel prevzeti trgovskega ministristva.

Zastopniki mladočškega kluba, kluba čeških agrarcev in narodno-katoliškega kluba so sklenili, predla-gati svojim klubom, naj se osnuje med njimi zveza pod imenom »na-rodni klub«.

Praga, 12. novembra. »Česke slovo« poroča, da posl. dr. Stran-sky izstopi iz mladočškega kluba. Tudi ostali poslanci moravske ljud-ske stranke izstopijo iz kluba.

Olomuc, 12. novembra. Pri-hodnjo soboto se vrši tu seja izvrše-valnega odbora moravsko-čeških ag-rarcev, v nedeljo pa shod zaupnikov, da se zedinijo za odločilne sklepe, ka-

LISTEK.

Čez trnje do sreče.

Povest.

(Dalje.)

XVII.

Kolikor bolj se je trudil grof Rotta, da se Pavli prikupi in si pridobi njeno naklonjenost, toliko hlad-neje se je napram njemu vedla Pav-la. Bila je samo toliko vladna in pri-jazna, kolikor je to zahtevala navad-na olika, sicer pa je odklanjala vsako približevanje. Če jo je grof Rotta pri obedu ali pri večerji ogovoril, mu je tako kratko in lakonično odgovarjala, da je bilo vsako pogovarjanje nemo-goče; če jo je grof ogovoril na spre-hodu, je takoj odšla v hišo, češ, da ima nujnih opravkov. Grof Rotta kar ni mogel dobiti prilike, da bi se sploh le bližje seznanil s Pavlo, kaj še da bi mogel začeti s svojimi ljubezen-skimi nameni.

Elvira je to nevoljno gledala. Nekaj dni je zatajevala svojo jezo, a ko jo je grof prosil, naj mu pride na pomoč, sicer ne doseže ničesar in se izjalovi ves naert, se je odločila Elvi-ra, da izpregovori s Pavlo resno be-sedo.

Ko je šla Pavla na pokopališče, da okiti grob svoje matere s svežimi cveticami, se je odpravila Elvira na sprehod in je počakala v bližini po-kopališča na Pavlo.

»Kaj si bila sama na pokopali-

šču?« jo je ogovorila, ko se je sestala z njo. »Moj bratranec je rekel, da te bo spremil.«

»Ponudil se mi je pač, a jaz sem njegovo ponudbo odklonila,« je rekla Pavla. »Sel je potem z Mirkom v trg.«

»A, tako.« Elvira se je delala, kakor bi bila presenečena. »Jaz sem pa upala, da vas dobim vse tri tu-kaj.«

Pavla ni na to ničesar rekla in molče stopala poleg svoje mačhe pro-ti domu.

»Reči moram,« je po daljšem molku izpregovorila Elvira, »da se napram mojemu bratrancu precej čudno vedeš. Malo pozornosti že smem zahtevati za svojega sorodnika, ki ni le moj nego tudi tvoj gost.«

»Zdi se mi, da se vedem vseskozi spodobno in vladno, kakor bi se ved-la napram vsakemu gostu.«

»To ne zadostuje,« se je razvnela gospa Elvira. »Takega vedenja bi moj bratranec pač ne bil pričakoval, ko je prišel sem. Tako se vedeš, kakor bi bila zate največja muka in žrtev, da moraš občevati z njim in z menoj.«

»Jaz in tvoj bratranec se pač ne umejeva in ne bodeva nikdar prija-telja,« je odgovorila Pavla, ki ni kar nič slutila, zakaj se Elvira razgreva, ter je malo poredno dostavila: »Ne zameri, če rečem, da se mi zdi tvoj bratranec nekako eksotičen.«

Pušica je zadela v živo. Elvira je kar vzklopila. Jezno je z nogo vda-rila ob tla, da je blizgnilo blato kvišku in ponesnažilo njej in Pavli krilo.

»To je predrznost in razžalje-nje,« je zakričala. »Jaz in grof Rotta

sva iz stare in odlične rodovine. Naši predniki so bili že znameniti možje, ko so tvoji predniki bili še sužnji, ki so jih biriči za kratek čas na klop po-lagali in jim dajali batine. Občevati z mojim bratrancem je čast za vsako damo, kaj še za tako brezpomembno punico, kakor si ti. Zahtevam, da si od danes naprej ljubezniva in pozor-na napram mojemu bratrancu. Ali si me razumela? Jaz to zahtevam in ti to ukazujem.«

Zdaj je pa tudi Pavlo minila hladnokrvnost. Nič se ni zmenila, da je bila dospela z Elviro že do domače hiše in da bi utegnil kdo slišati njen preprič z mačeho.

»Ti to zahtevaš? Ti mi to ukazu-ješ? Jaz niti svojemu očetu ne pri-znam te pravice.«

»In kdo sem jaz, da se drzneš ta-ko z menoj govoriti? Ali mar nisem tvoja mati?«

Pavli je bilo pri sreči, kakor bi jo bil bič udaril po obrazu. Kar zaki-pelo je v nji in vsa iz sebe je z izra-zom največje užaljenosti zavpila:

»Vi — pa moja mati — vi — vi — ah, kaj takega —«

Kadar je Pavlo prevzela jeza, je svojo mačeho vselej vikala, kar je Elviro bolj užalilo, kot vsaka, še tako ostra beseda. Pavla je bila pa še med svojim vzklikom prišla do zavesti, da ne sme izdati svoje tajnosti in zato ni dokončala začetege stavka. S silo je zadržala besede, ki jih je že imela na jeziku, a svoje nevolje ni mogla za-dušiti in se je bridko razjokala.

Gospa Elvira pa je bila krvavo užaljena, tako globoko užaljena, da celo ni več kričala, kakor je bila sicer

njena navada v trenutkih razburje-nosti.

»To je zahvala za vso ljubezen in vso skrb, ki sem ti jo posvečevala,« je rekla gospa Elvira in glas se ji je tresel, kakor bi njene besede prihaja-le iz krvaveče duše. »To je res lepa zahvala, za moje prizadevanje, da bi ti bila dobra mati in iskrena prijate-ljica, to je najbrže tudi zahvala za nežno prizanesljivost, s katero čuvam tvojo skrivnost, da te varujem nepri-lik, ki bi lahko nastale in pazim, da ne pade kaka senca na tvojo čast.«

Pavla je strmela. Tega namiga-vanja ni razumela.

»Skrbite le, da na vašo čast ne pade kaka senca,« je rekla trpko in ponosno dostavila: »skrb za mojo čast pa prepustite le meni.«

Sedaj pa je bilo konec vse raz-sodnosti in preudarnosti gospe Elvi-re. Prijela je Pavlo za roko in jo vle-kla s seboj v hišo in v sobo. Pavla se niti zavedala ni, kdaj je prišla v sobo.

»Ti predrznica in brezobrazni-ca,« je začela kričati gospa Elvira, ko je bila zaklenila vrata. »Zdaj je moje potrpežljivosti konec. Mesece sem prenašala tvojo ošabnost, mesece sem se trudila, da bi si pridobila tvo-jo naklonjenost in mesece si me po-niževala s svojo hladno prezirljivost-jo. Odslej pa bo drugače v tej hiši in odslej boš tudi čutila, kdo da sem jaz.«

Držeč roke prekrizane čez prsi, ki so se viharno vzdigavale, je sedela Pavla na fotelju, pripravljajoč se na boj. Čakala je samo, kdaj da konča Elvira. Imela je že zopet samo sebe

toliko v oblasti, da je vedela kaj po-reče. Hotela je svoji mačehi izjaviti, da ji ne pripozna nobene materinske pravice in da si za vselej prepoveduje vsako ukazovanje, sicer da se obrne do očeta in bo od njega zahtevala, naj jo pusti z doma.

Toda Pavla ni prišla do tega, da bi mačehi povedala svoje mnenje. Še med tem, ko se je gospa Elvira rotila, da nauči Pavlo, kako se ima vesti na-pram gostom in kako se mora obna-šati napram svoji mačehi, je Elvira s tresočimi rokami odklenila predalec svoje pisalne mize, nervozno po njem brskala in končno izmed vsakovrst-nih papirjev izvlekla drobno pi-semce.

Z izrazom brezkončne škodožel-jnosti je Elvira stopila nekaj korakov bliže k Pavli in visoko držeč pisemce ji pokazala naslov.

»Čez trnje do sreče — Ljubljana, poste restante.«

Pavla je dvakrat in trikrat pre-čitala ta naslov in še ni vedela ali se ji blede, ali je resnica kar vidi v ro-kah svoje mačhe. Pretresel jo je strah. Dvignila je roke, da bi segla po pismu, po svojem pismu, a upadle so ji roke, kakor bi bile brez moči. Iz velikih, temnih, skrivnostnih oči nje-ne mačhe pa je sevalo tako sovra-štvo, da jo je kar zabelo.

Počasi je vstala s svojega stola in z naporom vseh svojih moči rekla: »To pismo je ukradeno. Jaz sem to pismo sama dala na pošto.«

Elvira se je hripavo zasmejala, a odgovorila ni.

(Dalje prihodnjik.)

ko stališče zavzame stranka napram vstopu Praška v ministrstvo. Kakršno je razpoloženje v teh krogih sedaj, bodo poslanci moravsko-češke agrarne stranke najbrže šli v opozicijo.

Dunaj, 12. novembra. Poljski klub ima nočjo sejo, da se izvolijo podpredsedniki.

Ministrstvo za javna dela.

Dunaj, 12. novembra. Poslanec Hrasky je konferiral danes z ministrskim predsednikom o bodočem ministrstvu za javna dela. Posl. Hrasky je dokazoval baronu Becku, ako se ustanovi tako ministrstvo, je potrebno, da se mu postavi na čelo politična osebnost, a odločilni uradniki, posebno sekcijski načelniki morajo biti tehniki. Baron Beck je odgovoril, da delokrog novega ministrstva še ni definitivno določen, toda samo obsebi je umevno, da dobe tehniki vodilno vlogo, ako se ustanovi novo ministrstvo.

Volitev v delegacije.

Dunaj, 12. novembra. Glede volitev v delegacije se sklene med strankami na Štajerskem kompromis, vsled katerega pripade en mandat stalno nemškemu klerikalcem, oziroma krščanskim socialistom, drugi mandat pa bodo dobili, enkrat nemški nacionalci, drugič pa Slovenci.

Boj Italijanov za vseučilišče

Dunaj, 12. novembra. Italijani, ki so jim Nemci z nasilstvom vzeli pravno fakulteto v Inomestu, so se naveličali čakanja, da jim priskrbi vlada obljubljeno nadomestilo. Spoznamo se začeli italijanski vseučiliščniki z burnimi demonstracijami na Dunaju in v Gradcu. Vzemirjati hočejo obe vseučilišči toliko časa, da prisilijo vlado do obvezne izjave. Rektoratu dunajskega vseučilišča so naznanili, da ne demonstrirajo proti rektoratu niti proti nemškemu dijaštvu, temuč le proti vladi. Vkljub temu je rektor zagrozil z najostrejšimi disciplinarnimi kaznimi. — Na včerajšnjem shodu so sklenili italijanski vseučiliščniki soglasno, da se izreče severo- in jugoslovanskemu dijaštvu topla zahvala za ponudeno pomoč pri agitaciji v prilog italijanskemu vseučilišču v Trstu, vendar se za sedaj prosijo Slovani, naj puste Italijane v sedanjem njihovem boju same, da ne nastanejo iz demonstracij narodnostni boji.

Danes so bile pred vseučiliščem zopet burne demonstracije. Italijani so klicali nemškimi dijakom: »Pfui Moltke! Pfui Eulenburg! Vseučilišča na polje!« Končno je prišlo do prave bitke med Italijani in Nemci ter je bilo na obeh straneh več ranjenih.

Popoldne se je sestala deputacija italijanskih vseučiliščnikov z italijanskimi državnimi poslanci brez razlike strank. Poslanca Malfatti in Rizzi sta poročala o konferenci z naučnim ministrom. Z odgovorom naučnega ministra ne morejo biti Italijani zadovoljni. Vladna obljuba glede priznavanja v Italiji položenih izpitov v Avstriji je taka, da je italijanski poslanci ne marajo sprejeti. Veljavnost za take izpite je tako omejena in vezana na toliko pogojev, da bi bila za avstrijske Italijane brez praktične veljave. Veljavnost v Italiji napravljenega izpita bi se italijanskim dijakom priznala le od časa do časa vselej s pritrilom dotične fakultete in naučnega ministrstva. To bi za Italijane ne bila pravica, temuč le milost.

Gradec, 12. novembra. Italijanski dijaki so danes nadaljevali z demonstracijami. Do 8. ure zjutraj se jih je zbralo na vseučilišču do 300. Rektor je dal brz nabiti razglas, da danes ne bo predavanj.

Katoliško vseučilišče v Solnogradu.

Dunaj, 12. novembra. Sedaj zboruje na Dunaju škofjska konferenca, ki se bavi tudi z ustanovitvijo katoliškega vseučilišča v Solnogradu. Konferenci se je naznanilo, da se ena fakulteta ustanovi že prihodnje leto.

Novi namestniki.

Dunaj, 12. novembra. V prihodnjih dneh se reši več namestniških vprašanj. Nove namestnike dobe Štajerska, Nižnja Avstrija, Moravska, Dalmacija in Trst.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

Budimpešta, 12. novembra. Šestmesečni proračunski provizorij je bil sprejet v tretjem branju ter se je poslal magnatski zbornici. Potem se je začelo razpravljati o avtonomnem carinskem tarifu. Posl. Supilo je govoril madžarsko proti predlogu, češ, da morajo Hrvatje za sedaj nastopiti proti avtonomnemu carinskemu tarifu. Od postopanja ogrske vlade je odvisno, ako bodo Hrvatje ostali na svojem stališču.

Reška resolucija je sprejela v svoj program popolno politično in gospodarsko emancipacijo od Avstrije, zato mu je sedaj težko nastopiti proti avtonomnemu carinskemu tarifu; vendar mora storiti to zategadelj, ker so vse dosedanje ogrske vlade pokazale, da hočejo spraviti Hrvaško v odvisnost od Ogrske ter nimajo dosti smisla za gospodarski prosep Hrvaške. Predlagal je, naj se avtonomni carinski tarif odstavi z dnevnega reda, dokler se razmerje med Avstrijo in Ogrsko ne uredi na ustavnih temeljih. Pri nadaljnjem utemeljevanju mu je predsednik odtegnil besedo, kar je provzročilo vihar pri hrvaških poslancih. — Posl. Roje je govoril hrvaško, proti čemur so demonstrirali Madžari. Govornik je rekel, da bo iz državnopravnih razlogov glasoval proti avtonomnemu carinskemu tarifu. Grajal je, da se je Dalmacija glede avtonomnega carinskega tarifa prepustila popolnoma Avstriji. Carinski tarif bi mogel biti prvi korak za priključitev Dalmacije. Predložil avtonomni carinski tarif ni niti avtonomen, niti ogrski. — Poslanec dr. Šurmin je tudi govoril hrvaško proti predlogu, češ, da ima mnogo določb, ki so škodljive za Hrvaško.

Proti vstašem v Macedoniji.

Sofija, 12. novembra. Angleški zastopnik je danes po naročilu svoje vlade resno opozoril bolgarsko vlado na naraščajoče bolgarske čete v Macedoniji ter pozival vlado, naj napne ves svoj vpliv proti vstašem.

Dnevne vesti

V Ljubljani 13. novembra.

— Poslanec Grafenauer je kot zastopnik najbolj zatiranega dela slovenskega naroda vstopil v klub tistih ljudi, ki delajo s slovenskimi narodnimi koristmi nečedne kravje kupčije. Edini zastopnik koroških Slovencev, v klubu narodnih izdajalcev — tu se že vse neh. Ravno o priliki Grafenauerjevega vstopa v klub vladnih podkuplencev, je izšel v »Miru« članek, na katerem je Grafenauer podpisan. Ta članek je tak, da mora razljutiti tudi najbolj mirnega človeka. Predvsem se vidi iz članka kameleonski značaj Grafenauerjev. V tem članku pere kranjske klerikalce zaradi razdelitve volilnih okrajev na Koroškem. Pred meseci je Grafenauer grozno rohnel proti Šusteršiču zaradi izdajstva, ki ga je storil pri volilni reformi in sekundiral sta mu dr. Brejca in Podgorca. Z lastnimi besedami iz tedanjih »Mirovih« člankov se da to dokazati. Takrat je Grafenauer v neki družbi grozil, da bo on lastno ročno ven vrgel Šusteršiča in ga poglal čez Karavanke, če pride na Koroško, javno je Šusteršiča proglašal za izdajalca, sedaj pa je zlezal pod njegovo suknjo. Pa kaj hočemo — Grafenauer je marioneta v rokah Brejca in Podgorca in mora za njuno iti v boj. »Mladoleten otrok potrebuje varuha«, je pisal Grafenauer. Mladoleten Grafenauer sicer ni, a varuha ima in kar dva, Brejca in Podgorca. In hvaležen jima je tudi. Celo o žrtvah nekaj piše. Naj bi bil vsaj v tem oziru malo previdnejši, sicer bo počil kanon, ki bo podrl Grafenauerja in pa tiste gospode, ki žrtvujejo denar — pa ne svojega — v namene, ki so Grafenauerju najbolj znani.

— Koliko zaleže Gostinčarjeva beseda? »Slovenec« pripoveduje svojim »bravcem« malone vsak dan, kako imeniten in upliven politik je Gostinčar in koliko zaleže njegova beseda. Ta Gostinčarjeva beseda zaleže res grozno. Pred kratkim je poštnjak Gostinčar vložil v državnem zboru strahovito interpelacijo, v kateri je zdelal ljubljanskega državnega pravdnika g. dr. Trezna, ki uživa v vseh spodobnih krogih največje spoštovanje. Komaj je Gostinčar g. dr. Trezna opsoval in zmerevaril, že je dobil odgovor: cesar je dr. Trezna podelil red železne krošnje. Kakor se vidi, zaleže Gostinčarjeva beseda res silno veliko, komaj je odprl usta, je že dobil tako breco, da je odletel v kot, kjer stoji pljuvalnik. Morda je tam našel kak čik, da se je z njim potolžil.

— Prošnje do cesarja. Po daljšem opazovanju smo se prepričali, da pošiljajo Slovenci prošnje do vladarja brez izjeme v nemščini. Torej se ni čuditi, če nas najvišji krogi ne uvažujejo, in naš cesar bo moral, hočeš nočeš, priti skoraj do prepričanja, da v njegovi državi Slovencev ni. — To vlaganje nemških prošenj na najvišje mesto je nezaslišana bedastoča in zaničevanje samega sebe. Če kdo v monarhiji, tedaj gotovo krona je oni faktor, ki mora varovati in ki varuje popolno nepristranost vsem avstrijskim narodom. Torej se pravi naravnost Nj. Veličanstvo žaliti, če se dvomi o tem, da bi bil uspeh prošnje enako ugoden, čeprav je spisana slovensko! In stvar ima še drugo lice: Če

ne bomo vlagali na višja in na najvišje mesto slovenskih spisov, tedaj merodajni krogi tudi ne bodo prišli nikdar do zavesti, kako potrebni da so slovenski uradniki tudi v vodilnih uradih naše države. In tudi onim redkim domačinom, ki so že danes v ministrstvih itd. se dela s takim nemškutarjenjem hudo krivico, kajti slovenske akte morejo le oni reševati ali vsaj tolmačiti, nemške pa kdorkoli. In če bi ljudje imeli kaj pameti v glavi, bi si lahko sami izračunali, da bo rojak vedno zrl z večjo simpatijo na njihove zadeve, kakor pa kak nemškonacionalni uradnik. Končno smo se pa tudi prepričali, da to nemškutarjenje podpirajo slovenski župniki, ki razne Nj. Veličanstvu, ministrstvom itd. namenjene prošnje nemško o potrjujejo! Ali bi ne bilo zaslužno narodno delo, če bi raje slovenske prošilce pregovarjali, naj jim prinašajo slovenske prošnje, in če bi prošnje, čeprav so nemške, slovensko potrjevali? — Pa — naši duhovščini je narodnost slovenska že zdavnaj hekuba!

— Izjava. I. Narodno radikalno dijaštvo v Gradcu, zbrano po prvotniškem večeru društva »Tabor« dne 9. novembra 1907 protestira najodločnejše proti žaljivi in krivični rešitvi gimnazijskega vprašanja v Ljubljani in najodločnejše obsoja izdajalsko početje S. L. S., ki se je zavzela za tako rešitev. — II. Narodno radikalno dijaštvo v Gradcu zbrano po prvotniškem večeru društva »Tabor« protestira odločno proti nečestitni zlorabi uradne oblasti predsednika deželnega šolskega sveta kranjskega napram prof. dr. Ilesiču. — Prof. dr. Ilesiču pa izreka svoje spoštovanje za možati nastop v narodno in stanovsko korist.

— Značilno za klerikalce. Služba mežnarja in organista je v resnici prava pasja služba. Mežnar in organist sta sužnja svojega župnika in ne dobivata toliko plače, da bi mogla živeti, nego morata nastavljati roke in beračiti, da se preživljata. Kadar pa prideta v leta, kadar so oslabele moči, pa jih fajmošter odpodi iz službe. Pri teh ljudeh bi duhovniki najprej imeli priliko pokazati svoje socialno naziranje, a nihče se ne gane. Vse stanove »rešujejo« duhovniki, samo za svoje lastne ljudi ne store ničesar. Bil je svoj čas v »Unionu« shod, na katerem je bil tudi dr. Krek. Na tistem shodu so se mežnarji in organisti bridko pritoževali, da so brezpravnih helotje fajmoštrov in da morajo stradati, pa dr. Krek še vedno ni zanje niti prsta ganil. Zaradi tega vlada med mežnarji in organisti velika nevolja. Ko bi se ti ljudje malo organizirali tako, da bi mogli enkrat pošteno zaropotati, vsaj toliko, da bi se stresle preobložene farovške mize, potem bi se že tudi duhovska bisaga vsaj nekoliko odprla.

— Kako ima »Slovenec« svoje »bravce« za norca. Ponedeljkov »Slovenec« prinaša na prilogi sicer nekoliko zavito poročilo o nedeljskem shodu v »Mestnem domu«. Tam pripoveduje tudi med drugim, kaj je poslanec Hribar povedal o svojem srečanju z dr. Egerjem v parlamentu. Med dnevnimi vestmi pa trdi škofov list, da je Hribar previdno molčal o svojih dunajskih pogovorih z dr. Egerjem, dasi je ljubljanski državni poslanec jasno povedal, kaj vse je govoril pri tistem nedolžnem srečanju. Da si »Slovenec« v eni in isti številki tako nasprotuje v svojih trditvah, je znamenje, da računa na nerazsodnost svojih bravev, ki v par minutah pozabijo, kar so prej brali.

— Sram jih je, da so klerikalci. V ponedeljek je bil v »Unionu« ustanovni shod »Mlekarske zveze«, ki je naperjena proti »Zvezi mlekarških združenj«. Na tem shodu se je poudarjalo od vse strani, da »Mlekarska zveza« ni klerikalna in zlasti mlekarški nadzornik Legvart ni hotel biti na noben način klerikalec. Da je »Mlekarska zveza« res klerikalna, dokazuje njen odbor, ki je skoraj ves sestavljen iz samih pronsiranih klerikalcev in ljudi, ki so odvisni od klerikalnih prvakov. Če so dva ali tri naprednjake vzeli v odbor, je to samo pesek v oči, ker večina odbornikov je klerikalna. Isto velja tudi za nadzorstvo. Gospodje morajo pa imeti gotovo slabo vest, da se že zdaj boje svoje politične barve. Bo treba paziti na to »zvezo«.

— Franciskani in družba sv. Cirila in Metoda. Piše se nam: Res je, da ne sprejmemo franciskani nobene darila za »Družbo sv. Cirila in Metoda«. Jaz sem poslala po Mohorjeve knjige in sem hotela darovati za družbo 20 vin, pa je rekel, da ne sprejme. Vprašala sem, zakaj da ne? Odgovoril mi je, da ima že svoj vzrok. »Če hočete kaj darovati«, je rekel, pa dajte za škofove zavode. »Za tiste pa ne dam«, sem odvrnila. — »Škof naj le sam da za zavode, saj tudi sam kasira.«

Rodoljubkinja.

— Vzorni upravitelj deželne bolnišnice v Celju znani Smarčšan, o katerem je naš list že

imel nedavno značilno notico, ni le ljubitelj omoženih žensk, — tako se nam piše — marveč on je tudi prav »ljubezniv« — soprog. Dokaz temu je, da je njegova žena, imejteljica branjarije na Bregu pri Celju, kakor se vobče govori, storila potrebne korake, da se zakonsko loči od njega. Po vseh »interesantnostih«, ki se slišijo in kolportirajo o tem »nemškem« deželnem uradniku, katere pa še vedno čakajo rešitve pri sodišču, to pač ni nič kaj čudnega!

— Zabje pildke« po kranjskih cerkvah proglašajo »Slovenec« za plode cerkvene umetnosti, in dosledno temu nemške mazače, ki so te pildke napacali, za cerkvene umetnike. Spričo takega naziranja se pač ni čuditi, da pri cerkvah ni zaslužka za domače umetnike.

— Odlikovanja. Okrajni sodnik dr. Josip Kronvogel v Št. Lenartu v Slovenskih gorah je dobil viteški križ Franc. Jožefovega reda. — Predsednik okrajnega sodišča v Rovinju Fran. Dukič je dobil red železne krošnje III. razreda, predstojnik okrajnega sodišča v Vodnjanu Julijan Kováč viteški križec Fran. Josipovega reda, pisarniški oficijal Karel Bunc v Komnu zlati zaslužni križec, ravnatelj finančne deželne blagajne v Trstu Edvard Sosič pa ob priliki upokojenja naslov vladnega svetnika.

— Iz sodne službe. Pravna praktikanta dr. Pompej Žumina v Gradcu na Gorškem in Anton Medveš v Gorici sta imenovana za avskultanta.

— Promocija. V ponedeljek 11. novembra je bil na vseučilišču v Inomestu promoviran doktorjem prava naš rojak g. Feliks Rakovec, c. kr. avskultant pri okrajnem sodišču v Mariboru. Čestitamo!

— Iz šolske službe. Nadučitelj g. Josip Smer v Komendi je dobil zaradi bolezni dopust in pride na njegovo mesto kot supletinja absolutna učiteljska kandidatinja gđna. Marija Kosač. Interimistično vodstvo šole prevzame učitelj g. Rudolf Zore. Supletinja na šoli v Gornjem Tuhinju gđ. Franja Grom je imenovana za provizorično učiteljico istotam.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je založila začetkom oktobra t. l. računsko, oziroma gostilničarsko listko. To je nov vir dohodkov družbi. Ako se bodo zahtevali ti računski listki dosledno vsikdar in povsod v restavracijah in trgovinah, jih bo družba prodala neizmerno veliko, vsakoletni dobiček bo precejšnji steber naši družbi. En računski listek stane 2 v. Tak prispevek zmaga lahko vsak gost. Gostilničarji in trgovci pa nimajo pri nakupu nobene škode, ampak še dobiček, ker dobe naročniki 10% popust. Dobivajo se v družbeni pisarni v Ljubljani, »Narodni dom« popoldne od 3. do 6. ure. Vnanji naročniki jih dobe poštino prosto. Znesek se naj pošlje po nakaznici; ali pozneje, ko prejmejo listke, po čekovni položnici.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nam javlja, da je sklenila »Slovenska Matica« v Ljubljani kolkovati svoja pisma z narodnim kolkom. Naj bi bilo to dejstvo v spodbudo vsem narodnim društvom!

»V silni stiski« je bil naslov sobotne »Slovenec« notice, s katero se mu je potrebno zdelo se zopet enkrat obreigniti ob pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. To društvo mora silno težko ležati v želodec gospodi okrog »Slovenca«. Ne bi odgovarjali na »Slovenec« budalosti, ker namen dotične notice je preveč grozoren, kar pri razsodnem občinstvu ravno nasprotno učinkuje, kakor »Slovenec« želi; vendar pa, ker smo prepričani, da je »Slovenec« ali njega dopisnik ravno tako neumen, kakor je slabo poučen o pevskem društvu »Ljubljanskega Zvona«, mu v pojasnilo sledeče odgovarjamo: Prvotno, kakor še sedaj pojejo nekatera pevška društva o Vseh svetih na pokopališču iz pietete v spomin svojih umrlih članov. Ta navada se je uvedla tudi pri pevskih društvih, ki so se pozneje ustanovila, kar je pa imelo za posledico, da je prvotni pietetni namen popolnoma izginil, in je nastalo na stroške nam dragih umrlih čisto navadno pevsko tekmovanje med raznimi društv. »Ljubljanski Zvon« si pa ne želi pevske tekme na tako svetem in resnem kraju, zato pripušča raje pevskim društvam, katero so jo že preje izvrševati pričela, kot jo je to društvo, da izkazujejo umrlim svojo pieteto. Kar se pa tiče »Slovenec« notice, da društvo »Ljubljanski Zvon« tudi pri pogrebi svojih umrlih članov ne bo de večelo, je pa naravnost izmišljotina. Opozorjamo »Slovenca« samo, naj pogleda v inseratni del »Slov. Naroda« z dne 11. t. m. pa bo našel zahvalo za pogrebno petje tega društva povodom svoje umrle članice Uršule Breskvar. Kakšna je pevška kakovost »Ljubljanskega Zvona«, smo pripravljati dati priliko vsak čas gospodom okrog »Slovenca« s tem, da lahko svoje je klerikalno društvo na katerega so

tako ponosni in kateri nosi ime liberalne Ljubljane, postavijo »Ljubljanskemu Zvonu« bodisi na prostem ali pa v salonu v tekmovalnem oziru nasproti; stavimo samo en pogoj, da si izvolijo za to tekmovanje, politično nevtralna tla. Naravnost smešno je ako »Slovenec« trdi, da je, in mora biti društvo že vsled tega klerikalno, ker nosi ime »Zvon«. Ali ste res go spodje pri »Slovencu« tako slabo v zgodovini podkovani, da mislite samo na šenklaški zvon in pa na zvonove po drugih cerkvenih stolpih? Ali vam ni nič znano skoraj v največjem, svetovno znanem zvonu v Kremelju, Gradcu (Lisel) itd. kateri služijo vsem drugim namenom, kakor pa za cerkvene obrede?

Sestanka članov društva »Merkurja« dne 9. t. m., ki je bil v Aurovi restavraciji, se je udeležilo 48 članov. Na dnevnem redu je bil razgovor o razstavi v Pragi leta 1908. O tem predmetu sta govorila gg. Ivo Jebačin ml. in dr. Viktor Murnik. G. Jebačin je omenjal razvoj solstva, obrt trgovine in industrije ter poučil udeležence o gospodarskem napredku Češke. Za njim je govoril g. dr. Murnik, ki je navedel obilo novih interesantnih podatkov o razvoju trgovine in industrije praškega zborničnega okraja; dalje se je pečal g. govornik s posebnostimi, ki jih bo pokazala razstava v Pragi. Poslušalci so sledili obema govornikoma z veliko pozornostjo ter so jima izrekli topla zahvala za zanimiva in tako poučna izvajanja. Za tem se je volil poseben odsek, ki naj bi vodil časno delo glede razstave in bi posebno glede štedenja za obisk razstave vse potrebno ukrenil. V odsek so bili izvoljeni gg. Fran. Bezjak (blagajnik), Ivo Jebačin ml., Fran. Kováč, Karel Meglič in Silvester Škerbinec (predsednik). Odseku se je naročilo, naj sestavi in predloži svoje poročilo glede njegove izvolitve, dalje glede štedenja in glede pririditve tečaja za češčinu odboru v pridritev. Slednjic se je sklenilo, da se prihodnji sestanek priredi dne 23. novembra v restavraciji »Narodnega doma«.

Neki naš somišljenik, ki je bil začasna državnozborniški volitev marljiv agitator za našo stranko, se nahaja vsled bolezni v skrajni bedi. Kdor ima oddati kakšno malo, lahko službo, naj se spomni tega moža. Naslov se izve pri R. Pustolomsku v uredništvu »Slovenskega Naroda«.

Iz Vel. Laše se nam poroča: Dne 10. t. m. se je bilo v tukajšnjem šolskem poslopju zbralo lepo število po napredku v čebelarstvu hrepenečih mož in mladeničev. Prišli so poslušati izvrstnega strokovnjaka v tej stroki g. A. Likozarja, nadučitelja na Rakovniku, katerega predavanje se je bilo med tednom javno razglasilo. Govornik je v zelo pljudnem in mikavnem, skoro 2 uri trajajočem govoru obširno razpravljal o prezimovanju čebel, o pomladanskem in spekulativnem pitanju poleti, o oplemenjenju matice, o nevarni kužni gnjilobi, o pomenu združitve vseh čebelarjev v eno društvo itd. Bilo je ves selje gledati, s kako veliko pozornostjo, da, skoro s slastjo so praktični čebelarji sledili govornikovim besedam, ki jim je znal na spreten način z marsikaterimi praktičnimi primeri življenje vdihniti. Lepi nauki so gotovo padli na rodovitna tla in upati je, da se bodo mnogi navzoči čebelarji po njih ravnavali ter se tako jeli umneje pečati s to zabavno panogo kmetijstva. Svoje zadovoljstvo so izražali z glasnim odobravanjem koncem govora. Kako do srea jim je govoril, so pokazali tudi v debati po govoru z raznimi vprašanji, ki je govornik na nje se ve z odkrito radostjo odgovarjal. Bodi vrlenu in požrtvovalnemu možu, ki je letos že v 17 raznih krajih naše domovine »razgledal« tem oblake« z našega polja čebelarstva tem potem izrečena sicer skromna, a tem iskrena zahvala!

Nesreča na lovu. Iz Ljubna: Tu je bil v nedeljo, dne 10. t. m. na lovu obstreljen v desno nogo 19letni Janez Bohine, na dosedaj neznan način. Težko ranjenega so prepeljali takoj v deželno bolnišnico. Eni viri poročajo, da se je skoraj gotovo sam obstrelil, kajti imel ni lovske pravice, ter je, zagledavši orožnika za seboj, vrgel puško proč, ki se je spozila in ga zadela. Očividci poročajo, da ima zgor desnega stegna vse raztrgano meso, da se mu vidijo kosti. Zalostni slučaj, ki naj služi v zgled, da naj se ne peča vsak še tako neroden s puško; saj se drugače tudi lahko razveseljuje.

Nove umetniške razglednice. Slovensko akademsko društvo »Adrija« v Pragi je izdalo pravkar dvojce umetniških razglednic, ki jih je narisal jako nadarjeni slovenski akad. slikar g. Žabota, čigar dela vzbujajo na umetniški razstavi v Trstu občo pozornost. Razglednici sta v resnici imenitno risani in vredni toplega priporočila. Čisti dohodek je namenjen podpornemu društvu za slovenske vi-

(Dalje v prilogi).

sokošolce v Pragi. Z ozirom na ta blagi namen je želeli, da bi občinstvo pridno segalo po teh razglednicah, ki se dobivajo v »Narodni knjižnici«, kjer so tudi vedno v zalogi ricmanjske razglednice.

Iz gledališke pisarne. Velika Gounodova opera „Romeo in Julija“, ki se je včeraj prvič v Ljubljani uprizorila, se ponovi (za par) v petek. Glavni vlogi sta v rokah goe. Collignon in g. Jastrzebskega, nastopi vse operno osebje.

Slovensko gledališče. Pred leti je že ljubljansko gledališko občinstvo spoznalo „glavo in srce“ skladatelja Gounoda. To je bilo tedaj, ko so na našem odru peli „Fausta“. Zdaj je občinstvo spoznalo drugo delo skladatelja, veliko opero: „Romeo in Julija“, poleg „Fausta“ največje in najslavnejše delo Gounodove. Interesanten slučaj je, da je Gounod uglasbil najznamenitejši deli dveh izmed najznamenitejših pesnikov vseh časov. Goethejev „Faust“ in Shakespearov „Romeo in Julija“ sta dve visoki pesmi ljubezni in to je mikalo Gounoda, da je mislil in čustvom teh dveh veleumov dal muzikalnega izraza. Duševno sorodstvo tega glasbenika s pesnikoma je očitno iz obeh oper. Svetovna kritika, ki je ti dve operi že nešteto krat ocenjevala, je edina v tem, da se Gounod sicer glede dramatične sile v glasbi ni povzpela prav do vrhunca, da pa je nedosežen izven vsake primere v milobi in nežnosti. Svetovna kritika je edina, da je opera „Romeo in Julija“ zakladnica najlepših melodij, da je najpopolnejši glasbeni izraz ljubeznih čutov in da preveva vse delo razpoloženje, ki vzbudi v vsakem srцу pojmovanje velike, večne ljubezni, ki je celo močnejša kot smrt. Virtuozna tehnika, briljantna instrumentacija, bogata invencija in melodioznost pomagajo tej operi, da se nihče ne more odtegniti njenemu močnemu vplivu. Gledališkemu vodstvu gre samo najtoplejšje priznanje, da je spravilo to slavno delo na naš oder. Uprizoritev je bila skrbno pripravljena in je v obče jako lepo uspela. Julijojepela goe. Collignon. Njen lep, zvonki in prikupljivi glas je prišel do popolne veljave. V tej partiji je goe. Collignon pokazala vse mojstrske svoje pevске sposobnosti in bi le v igri želeli malo več temperamenta. Romeo gosp. Jastrzebskega je bil deloma jako dober. Naš tenorist je prav hvalevredno igral in takisto tudi pel, kadar je mogel svobodno razviti svoj glas in zagnati med občinstvo svoje močne visoke tone, v nekaterih prizorih pa ni prav uspel. Gdč. Groszova je pokazala, da ima zelo simpatičen glas in da jako dobro poje. Bila je prav srčkan paž in je graciozno prednašala svojo ljubko pesem. Gosp. Vašiček je znan iz prejšnjih let. Njegov sonorni bas je kakor vedno tudi včeraj jako ugajal, zlasti ker posveča gosp. Vašiček primerno pažnjo tudi izgovarjanju. Ga. Borzewska je dobro absolvirala svojo malo vlogo. To isto velja tudi o gg. Bukšek, Kondrackem in Kratochvilu, Juvanu in Povletu. Gosp. Lumbar je prvič nastopil kot solist in to z uspehom, ker ima prikupen glas. Ne dvomimo, da doseže ta krasna opera mnogo repriz.

Politično, gospodarsko in izobraževalno društvo za „Vodmatski okraj“ v Ljubljani priredi danes v sredo, 13. novembra „Martinov večer“ v gostilniških prostorih g. J. Pavška na Sv. Martina cesti št. 36.

K poročilu o koncertnem in zabavnem večeru „Slavca“ je pomniti še, da je šaljiv prizor „Amor v kuhinji“ prav dobro uspel vsled sodelujočih oseb gospe Juvanove, g. Bogataja in g. Juvana. Tekst sam na sebi je skrpucalo brez duha, vendar omenjeni sodelovalci so storili po svojih močeh, kar se je sploh dalo storiti.

Tat in berač. Potepuh Jožef Pešker je v stanovanju Marije Caserman v Cerknici ukradel 112 kron, potem pa prišel v družinsko sobo berač. Ker so domači slišali prej neko ropotanje v stanovanju in se jim je Pešker zdel sumljiv, so šli gledat tja in dognali tatvino. Peškerja so zaprli.

Obesila se je v petek ponoči „na strangi“ pri Rupi krmarica Surina. Ponoči jo je klical štiriletni otrok, se skobacal iz postelje ter hitel k durim, kjer je zapazil, da se je mati obesila. Revi je pred 2 mesecema umrl mož in najbrže se ji je od žalosti zmešalo, da si je sama končala življenje.

Gonjača je obstrelil neki lovec, ko je Franc Kocijančič iz Črnic pri Mošnjah priredil pri Velikem Dobropolju lov. Obstreljenec je posestnikov sin Ivan Bohinec iz Ljubnega in so ga morali zaradi težke poškodbe prepeljati v bolnico v Ljubljano.

Resnica gre na dan! Piše se nam iz Laškega okraja: Nadučitelj

novi „nemške“ ljudske šole v Hrastniku, Tanzer mu je ime, pritožilo se je že bridko, — to vemo iz verodostojnega vira, — da otroci nje-gove šole ne znajo nič nemškega ter je ves obupan nad tem dejstvom. Verjamejo ter milujemo moža. Trdili smo vedno, da nemške šole v Hrastniku ni treba, ker se na tamonjšni večrazrednici otroci itak že odveč mučijo z nemščino. A trebilo se je glasno v svet, da je tu nemška šola živa potreba, da se zatira nemški življenj in drugih budalosti več. Sedaj pa vidimo, da to, kar smo trdili mi, potrjuje pristen Nemo sam!

Slovensko gledališče v Celju. Igralci ljubljanskega slovenskega gledališča so priredili v nedeljo v Celju burko „Dva srečna dneva“. Igralo se je prav izborno, predstava je bila pa tudi prav dobro obiskana.

„Sokola“ snujejo v Šoštanj. V tem v narodnem oziru tako izpostavljenem kraju je „Sokol“ velikan-ske važnosti. Ker zahteva ustanovitve mnogih gnutnih žrtev, se sprejemajo darovi in jih sprejema gospod Vladimir Vošnjak v Šoštanju.

Nemška prisroda. Po Spodnjem Stajerskem straši zopet apostol „Südmarke“, potovalni učitelj Heeger. Ta mož zabija med drugim svojim veram, naj ne hodi jo k predstavam. Leharjeve operete „Die lustige Witwe“, ker da ima to glasbeno delo preveč — slovanskih motivov in napevov.

Dvorazredna nemška ljudska šola se ustanovi na Teznu pod Mariborom. V vasi je bilo po zadnjem ljudskem štetju več Slovencev nego Nemcev, z nemško šolo pa se bo vsačasoma popolnoma ponemčila. Na kako slovensko šolo južno od Maribora nihče ne misli. Ciril Metodova družba nima denarja, duhovništvo pa iz same strankarske strasti ne da ničesar zanjo in še zapeljuje ljudstvo, da se obrača od nje. In potem je to duhovništvo še vedno „narodno“!

Pogorel je pri Konjicah mlad posestnik Anton Sadek. Zgorela so vsa gospodarska poslopja s poljskimi pridelki. Škode je 15.000 K, zavarovalnice pa le 1400 K.

Na Dravi je umrl tesar Jožef Keberl, ko je pri Mariboru popravljaj nek most. Zadel ga je kap.

Pri porotnem sodišču v Mariboru pridejo v prihodnjem zasledanju na vrsto sledeči slučaj: V. Stark, sleparstvo; Josip Tacar, rop; Uršula Dvoršek in Al. Pirsch, požig; Josip Fröschner, uboj; Jurij Donnigg, umor svoje žene.

Ker sta kradla erarične kole, so zaprli v Ptuj nekega pisarniškega oficijanta in pisarniškega pomočnika.

Zalec. Šentpavelska godba koncertira v nedeljo 17. t. m. ob 4. popoldne v hotelu Virant.

Trgovski zabavni večer v Mariboru. Dne 23. novembra priredi „Slovenski trgovski klub“ zabavni večer, na katerem nastopi prvič slovenski salonski orkester in trgovski kvartet. Po sporedu prosta zabava.

Kako se norčujejo v Gradcu iz Slovencev. V pridobinsko komisijo za Stajersko so imenovani za zastopnike slovenske Spodnje Stajerske najzagrizenejši nemškutarji Lenko, Hafenrichter v Oplotnici in E. Suppanz v Pristovi.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu in akad. podružnica priredite dne 16. t. m. v dvorani „Kaufmannshaus“ ob 8. zvečer veliko veselico. Na sporedu ste igri „Napoleonov samovar“ in „Zaljubljeni gospod papa“, več pevskih točk in ples. Vstopnina znaša 1 K.

Tri mesece ječe je dobil 17-letni delavec Alojzij Senekovič iz Zamarka, ker je izkazoval ljubezen osebam svojega spola.

Protest proti podpori istrskega deželnega zbora društvu „Lega Nazionale“. Občinski zastop v Podgradu v Istri je protestiral, da je istrski deželni zbor dovolil italijanskemu društvu „Lega Nazionale“ 10.000 K podpore.

Dvojezični napisi na Lloydovih ladjah. Uprava avstrijskega Lloydja je dobila ukaz, da napravi na svojih ladjah dalmatinskih prog hrvaško-italijanske napise mesto dosedanjih samoitalijanskih.

Vlom. V trgovino Ivana Šiškovčiča v Herpeljah so vlomili neznan tatovi in odnesli za 3000 K blaga. V teku 10 let je bil Šiškovčič okraden petkrat. Leta 1903 so mu pokradli za 6000 K blaga.

Zblaznel je v Trstu 25letni kočijaž Ivo Borčič iz Karlova in v tem stanju pobil pri dveh trgovinah izložbena okna ter napravil škode 650 K.

Predzren roparski napad. V Trstu je napadel neznan zločinec učiteljico Angelo Steničar in jo oropal zlate ure in 16 kron denarja.

Tatvina. V kantino v domobranski vojašnici v Rocolu pri Trstu

so vlomili neznan tatovi in odnesli 500 K denarja.

Iz morja so potegnili v Trstu 17letno Katarino Šarko iz Gorice. Kakor znano, je zaradi nesrečne ljubezni skočila ob zadnji burji v morje.

Kap je zadel v Trstu gospo Gizelo Božič. Bila je takoj mrtva.

Zblaznel je v Trstu I. Košuta in hotel skočiti skozi okno na cesto, a so ga še o pravem času zadržali. Oddali so ga v blaznico.

Nov italijanski list v Pulju. Prihodnji teden začne izhajati v Pulju nov italijanski list „La Luce“, ki bo zastopal avstrijsko-italijanske interese.

Dvorec zgorel. V Pulju je zgorel v nedeljo dvorec g. Pacaka. Škode je 12.000 K.

Nesreča s smrtnim izidom. Na Reki je padel 44letni Anton Laričič iz Gorice po kamenitih stopnicah teko nesrečno, da je vsled tega umrl.

Pibtnen čoln sta si napravila gg. Ferencin in Mercep v Zagrebu in se bota jutri vozila z njim po Savi. Baje je silno praktičen.

Odbor „Društvene godbe ljubljanske“ vljudno naznanja vsem čl. članom in prijateljem godbe, da se vrši v četrtek, dne 14. t. m. zvečer v salonu hotela „Južni kolodvor“ (Seidel) sestanek, na katerem se bode razpravljalo o korakih v svrhu pridobivanja novih podpornih članov društva ter se prosi za množtevno udeležbo. — Ta sestanek združen bode ob enem s koncertom „Društvene godbe“ ter se lahko ob tej priliki vsakdo prepriča o dosedanjem napredku godbe.

Tečaj za učenje voženja. Firma Singer Co., deln. družba za šivalne stroje v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4, priredi v korist lepe in koristne vezilne umetnosti, za pospeševanje in povzdigo ženske obrti in pa za spodbudo ustanovitve nove industrije dne 18. t. m. v restavraciji g. Štirna v Sp. Šiški brezplačni poučni tečaj. Med tečajem se bo tudi poučevalo šivanje s posebnim ozirom na aparate, pridejane šivalnemu stroju „Central-Bobbin“.

Zaklalo se je živine v mestni klavnici od 27. oktobra do vštete 3. novembra 1907: 88 volov, 4 krave, 7 bikov, 1 konj, 268 prašičev, 147 telet, 24 kostrunov in kozlov in 14 kozličkov; zaklane živine se je vpe-ljalo 9 rašičev, 11 telet in 406 kg mesa.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 27. oktobra do 2. novembra 1907. Število novorojencev 10 (= 13,8 ‰), mrtvorojencev 2, umrlih 17 (= 23,5 ‰), med njimi so umrli za jetiko 3, za različnimi boleznimi 14. Med njimi je bilo tujcev 6 (= 35,2 ‰), iz zavodov 10 (= 58,8 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboli, in sicer za škrlatno 2, za tifuzom 1, za vrtico 1 oseba.

Mednarodna panorama pod Trančo ima ta teden razstavljene najzanimivejše pokrajine Tirolske. Posebno krasni sta dolini Langtaufere in Suldene. Tudi spremljamo romantično plezanje na Ortler. — Prihodnji teden sprejemo angleško geografsko družbo na znanstvenem potovanju v Kanado.

Garnizijske spremembe spomladi 1908. Dragonski polk št. 5 pride iz Dunajskega Novega mesta ter se razdeli na garnizije Gorica, Ljubljana, Slovenska Bistrica in Maribor. Iz Trsta pride 1. bataljon 97. polka v Sežano, 11. lovski bataljon pa v Gradsko. Iz Gradiške pride 29. lovski bataljon v Trzin. V Trst pride 4. bosa-sansko-hercegovski polk. Dragonski polk št. 4 se premesti iz Maribora, Slovenske Bistrice in Gradača v Aniz in Wels. Iz Budimpešte pride 24. lovski bataljon v Rovinj in Poreč, 16. huzarski polk pa v Maribor, Gradeč in Radgono. 37. artilerijski polk odide iz Radgone v Zagreb. Iz Komorna pride 19. lovski bataljon v Celovec. Dve stotnji 11. pionirskega bataljo-na pridete iz Przemysla v Gorico, 2. bataljon 3. artilerijskega polka pa iz Przemysla v Pulj.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni Evropa ima od danes do vštete petka sledeči spored: labudi na reki Times v Londonu (po naravi posneto), čudesna svetilka (fantazija), Casablanca (zadnja novost, po naravi posneti projekcija v 17 slikah), osa (komično), drama v Sevilji (iz življenja bikoborcev v 13 slikah), prvi izlet biciklista (smešno). Raznovrsten spored je najbolje priporočilo za obisk tega kinematografa, ki kaže vedno same originalne slike. Zato ga tudi mi prav toplo priporočamo.

Cinematographe - théâtre français na Trjaškem trgu »Katoški dom« ima danes do vštete petka, 15. novembra, nastopni spored: Nadežna bolha. Življenje na ladji. Dobra smotka. Planine skozi teleskop. Josipin god. Dresirani psi. Moderni slikarji. Pariški pogledi. Vedeževal-

ka. Kakor vse slike tega podjetja, se tudi slike sedanjega sporeda odlikujejo po bogati raznovrstnosti in izredni čistosti ter mirnosti. V soboto, 16. t. m., nov spored.

The Amerikan Bioscop na oglu Resljeve in St. Peterske ceste ima od danes do vštete sobote sledeči spored: morje ob luninem svitu (naravni posnetek), slapovi na Škotskem (velezanimiv naravni posnetek v 10 slikah), brzoslakar (komično), psi rešilci (dramatski prizor v 12 slikah), »most zdihljave« v Benetkah (naravni posnetek), pri brivcu (velekomično), čudoviti ribnik (fantastna projekcija). To kinematografsko podjetje si je tekom kratkega svojega obstoja znalo privabiti obilno obiskovalcev, kar nudi res lepe in krasne slike in prizore. Pri tej seriji opozarjamo zlasti na projekcijo »čudoviti ribnik«, ki je izven sporeda in ki je nekaj izredno zanimivega.

Na tla je podrl včeraj na Marijinem trgu kočijaž Andrej Gaber 81-letno beračico Heleno Račičevo, baš ko je hotela iti pred konji čez cesto in jo na glavi lahko telesno poškodoval.

Po pomoti je včeraj dopoldne spil v Sevarjevi trgovini na Sv. Jakoba trgu trgovski vajenec Aleksander Galješek nekoliko kisove kisline, vsled česar je zvečer, ko je prišel iz šole, začel oslabevati in so ga morali oddati v deželno bolnišnico.

Prepoved vtihotapec. Danes med 11. in 12. uro ponoči se je vtihotapil v hlev v Nunskih ulicah št. 3 neki nočni posetnik in nabral tam več obleke, ki je bila last hlapcev Kramarja in Prekleta. Ko je tat že odhajal in ga je Preklet začutil, je skočil za njim in ga korenito namazal. Tatu se je še posrečilo odnesti pete, a imel je pa smolo, kajti za seboj je popustil delavske bukvice, glaseče se na ime nevarnega in že večkrat predkaznovanega tatu Franceta Fajdige. roj. 1. 1866. v Podjelsah, ter pristojnega v Mekine pri Kamniku.

Sirova nemška gosta. Predvčerajšnjim sta prišla v neko tukajšnjo gostilno nemška betonerja Frane Almeister in Ivan Schranz, kjer sta začela na tak način kazati svojo nemško kulturo, da ju je morala gostilničarica opozoriti na dostojnost. V tem trenutku pa skočita Germana pokonci ter začeta razbijati in gostilničarici groziti s stolmi. Med tem, ko je gostilničarica sirovežema ušla na dvorišče, sta spustila svojo jezo nad okni, jih začela pobijati in napravila 20 K škode, nato pa šla še v neko drugo gostilno, kjer sta itak kazala svoj pangermanski značaj toliko časa, da je prišel policijski stražnik in nemška nasilneža odvedel v Špehovko.

Najden kovčeg. Služkinja Marijana Knezova je včeraj pod nekim kozolecem za garnizijsko bolnišnico našla odprt kovčeg, ki je bil ukraden sanitetnemu vojaku Ivanu Zupančiču ter tam odprt. V kovčegu je bilo 48 K denarja in nekaj pisem, katerega pa tat ni najdel. Kot osumljenca so zaprli nekega vojaka.

Z aro jo je hotel popihati danes neki »rodoljub z dežele«, ko je prodal neki stranki krompir, katera mu je bila že preje dala 4 K are. Ko je kmet stranki krompir pripeljal in mu je ta dala bankovec za 10 K, iz katerega bi ji moral aro zaračunati, je naglo odšel in ga je stražnik dobil v neki gostilni in tako posredoval, da je prišla stranka do svojega denarja.

Orožništvo je včeraj aretovalo in izročilo deželnemu sodišču Marijo Rozmanovo, o kateri smo poročali, da je v Vižmarjih namenoma usmrtila svojega Gletnega sina. Sodna obdukcija je dognala, da je bil deček zastrupljen s strupom, s kakršnim zavdajajo podganam.

Defravdiral je 30letni Jožef Felder veleposelniku Erdmanu pl. Levetzovu v Rifenbergu pri Gorici 4890 K, katere mu je ta dal za nakup živine. Felder, ki je pobegnil s svojo ženo, je velik, močan, plavih brk in las, nosi lovsko obleko in klobuk, na katerem je imel greben divjega kozla. Tudi žena je velika in črno oblečena.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 118 Macedoncev, 40 Hrvatov, 100 Slovencev in 40 Kočevarjev, nazaj je pa prišlo 143 Slovencev in Macedoncev. V Inomest je šlo 70 Macedoncev in 38 Hrvatov, v Hebi jih je šlo 60, v Bad Gastein 40, v Trzinu pa 36.

Izgubljene in najdene reči. Neka gospa je izgubila sivo, ročno torbico, v kateri je imela 8 K denarja. — G. Fran P. je izgubil 12 K vredne hlače. — Izvošček Fran Verbjek je našel v vozu črn dežnik, katerega je pozabila neka stranka. Dobi se na magistratu.

*** Drobne vesti.** Madžarske korupcije. Tvrda Herezeg je v Kapošvaru zgradila vodovod. Pozneje je podkupila nekega mestnega uradnika za 20.000 K, da je zvišal z radiranjem proračun za 50.000 K. Herezega so zaprli, a neki bankir je založil zanj 50.000 K, nakar so ga izpustili, da bi mogel pobegniti.

— **Celava se je zrušila.** Pod francosko vasjo Felines se je začela vdirati zemlja, vsled česar se je zrušilo 40 hiš, med njimi tudi župnišče in šola.

— **Umrli** je bavarski princ Arnulf, star 55 let.

— **Napad na generala.** V. Jaroslavu je ulanski nadporočnik Kuhn generala barona Gemmingona, ker ga je častno sodišče obsodilo na izgubo šarže, napadel s sabljo. Udarci s sabljo proti generalu je prestrel nadporočnik Schrott, ki je močno ranjen. Navzoči častniki so naskočili napadaleca s sabljami ter ga nevarno ranili.

*** Najmlajši zakonski par.** Pred nekoliko dnevi je bil v občinski pisarni v Napolju sklenjen najmlajši zakon v celi Italiji. Poročil se je petnajstletni deček s trinajstletno deklico Julijo Napi. Ta zakon je sklenjen s posebnim dovoljenjem kraljevim, ker ga sicer italijanski zakoni zabranjujejo. V tem slučaju je bila storjena izjema, ker se trinajstletna Julija Napi nahaja v blagoslovljenem stanu. Ko so jo vprašali, je-li zadovoljna stopiti v zakon, je povsem otročje odgovorila: Seveda! in to največjim zadovoljstvom. Na te njene besede so se vsi navzoči nasmejali. Mladi mož, ako ravno je še le 15 let star, je potovalec neke velike trgovine in si sam zasluži svoje kruh.

*** Dolgovi portugalskega kralja.** Eno najvažnejših vprašanj in razprav v zadnjih sejah portugalskega parlamenta je vprašanje glede na kraljevske hiše in kraljevske civilne liste. Ministrstvo je zadnje dni rešilo to vprašanje. Ministrski predsednik je izjavil, da je civilna lista portugalskega kralja skoro sto let ostala neizpremenjena in da ne odgovarja sedanjim zahtevam. Civilne liste bavarskega in saškega kralja so večje. Portugalski dvor ima razne stroške in izdatke, ki jih v drugih državah pokriva državni proračun, n. pr. vzdrževanje vseh državnih palač, državnih muzejev, stroške ob sprejemanju inozemskih poslanstev in druge slične stvari. Tako je prišlo do tega, da so morali prodati vladarski diaman, da so skoro vse dohodke hiše Braganza potrošili za izplačanje privatnih dolgov in da so morali napraviti nova izposojila. Prejšnje vlade so bile prisiljene, da so dovolile kraljevski hiši celo vrsto nepostavnih predumov, ki znašajo skupaj več kot štiri milijone frankov. Sedanji kabinet je napravil konec temu zistemu in smatra za neizogibno dolžnost, da reši to nenormalno stanje. Dolgovi kraljevske hiše v znesku 4 3/4 milijonov frankov, naj bi se pokrili na sledeči način: Dvor odstopi jahto »America« za 1 3/4 milijona frankov morarjskemu ministrstvu in ostanek se pokrije tako, da se obrest, ki jih je dvor dobival od raznih imobilij in posestev, odstopijo državni blagajni. Ti pogoji nikakor niso pretežki, ker bo dotična jahta tudi zanaprej kralju na razpolago, a označene imobilije so gotove palače in samostani, ki jih uporabljajo že desetletja — večinoma kot šole — za javne namene. V ostalem preide skrb za vzdrževanje muzejev in državnih kočij v znesku 558.000 frankov, na državo.

*** Kitajec hotel belo deklico siliti v zakon.** Kitajec Wang Van, lastnik nekega restavranca v Clevelandu, je bil aretiran zaradi posebne pijačnosti. To aretacijo je povzročila mlada, lepa deklica, katera je služila v omenjenem restavrantu. Policiji se je pritoževala, da jo Kitajec hoče prisiliti v zakon z njim. Dajal ji je večkrat veliko denarja in zdaj ji je še ponujal svoj restavrant, ako ga poroči. Ker vse to nič ni pomagalo, prisiliti jo je hotel v zakon z nastavljenim samokresom. Deklica mu je ubežala in vse to naznanila policiji.

*** Pravda za 900 milijonov.** Tdni se je pričela pred londonskim sodiščem pravda za »malenkost« 900 milijonov kron. Pravda je zelo zamotana, in sicer se suče okoli vojvoda Johna V. Portlandskega, ki je umrl 1. 1878. — Vojvodi Portlandski so najuglednejši angleški plemiči. Sedanji vojvoda Portlandski je James Cavendish-Bantink. Lani je vložila rodbina Druce tožbo ter zahteva zase celo dedščino pok. vojvoda Johna V. Portlandskega. Hollamby Druce trdi, da sta njegov ded, ki je bil trgovec s pohištvo, in pok. vojvoda John V. ista oseba. Za dokaz navaja, da sta bila njegov ded in vojvoda zelo podobna, samo da je nosil ded ponarejeno brado. Imela sta enako postavbo, enako težo ter sta imela enako navado, da sta se vozila le v vozovih z rdečimi zastori. Oba sta imela isto kožno bolezen, ki se je prenesla na otroke. Tomaž Druce je umrl 1. 1864, vojvoda Portlandski pa šele leta 1878. Hollamby Druce trdi, da je bil prvi pogreb le navadna komedija, ki jo je uprizoril vojvoda, da se je znebil vloge trgovca. Mnogobrojne priče bodo baje to potrdile; nekateri trče so ga baje zopet videli po pogrebu, drugi pa so bili celo soznalci njegove skrivnosti. Sestavil se je poseben odbor, ki

pomaga Druceju zmagovati tožbene stroške. Pojavila se je tudi bivša tajnica vojvoda Johna V., gospodična Robinson, ki trdi, da je vedela za vojvodovo dvojno življenje. Ko pa je Robinson prispela iz Nove Zelandije v London, je bila napadena na ulici, in roparji so ji odnesli denarnik, ki je imela v njem važne dokumente o vojvodu Johnu. Hollamby Druce zahteva, naj odpro grob njegovega deda, da se prepričajo, da v njem ni bilo trupla. Pred obravnavo mu tega niso dovolili.

* **Spis proti papeževi encikliki**, ki ima naslov »Il progromuna dei Modernisti« je sestavil bivši profesor cerkvene zgodovine E. Buonaiuti. Še je duhovnik, a pred enim letom je postal arhivar v kongregaciji della Sacra Visita. Spis je izdalo društvo »Società internazionale scientifico religiosa« v Rimu. Ko je ta spis zagledal dan, izdal je kardinal Respighi dekret, s katerim spis prepoveduje ter določa za velik greh čitati, prodajati ali samo imeti ta spis. Nadalje je izjavil papežev vikar, da so vsi, ki so pri spisu sodelovali (tedaj pisatelji, staveci, tiskarji), izobčeni iz katoliške cerkve. Te cerkvene kazni jih more odvezati le papež. Ako so med prizadetimi tudi duhovniki, postanejo še vrhoteča irregularni. — Huda kazen, ki pa ima učinek obojene oslove senice.

* **100letnica slovanske republike**. Razum dubrovniške republike je bila v preteklem stoletju v Dalmaciji tudi v Poljicah, ki je preminula 14. novembra 1807. Potemtakem se ravno sedaj slavi spomin stoletnice. Poljičani so imeli od nekdanj pravice, da se si volili svoje kneze. Spominsko slavlje se bo obhajalo 14. t. m. v starinski cerkvi v poljiškem Gradu blizu Omisa, kjer je bila vsakokratna izvolitev kneza. Slovesno mašo je čital župnik in državni poslanec Ivanišević, ki je imel nato tudi slavnostni govor.

* **Prvi dunajski Kitajec**. Te dni sta prišla v dunajsko porodnišnico dva Kitajca z mlado žensko. Komaj pa so prišli v pisarno, je mlada Kitajka porodila sina. Mlada mati se imenuje Liu-Cin ter je žena člana kitajske akrobatske družbe »Sedem svetih Cunguzov«, ki se producira v dunajskem Koloseju. To je prvi slučaj, da je bil Kitajec rojen na Dunaju.

* **Nov otok**. Na otoku Savaju v avstralskem arhipelagu je napravila plima mnogo škode. Prebivalci mesta Matantusa so zbežali iz hiš. Nasproti otoku se je začel vzdigati iz morja novi otok z novim vulkanom.

* **Čuden otok**. V mehikanskem zalivu je otok, ki redno menjava barvo. Dolgo so preiskavali, kaj je temu vzrok, a končno so dognali, da vpliva na spremembo barve plime in oseka. Pri plimi pokrijejo morski valovi nebroj drobnih polžev, ki je z njimi posuto nabrežje. Ko nastane potem oseka, ostanejo polži pesku mokri ter odsevajo v zlatorumeni barvi. Bolj ko se suše, bolj postajajo rdeči in otok dobiva vsled tega rdečo barvo, ki je končno tako intenzivna, da je videti otok z daleč liki škrlatni plašč.

* **Napisi na knjižnicah**. Neki Puecini iz Luce je bil voznik, a ko je opustil svoj poklic, prodal je mule ter si nakupil knjig. Nad svojo knjižnico je napisal: »Olim mulis, nunc musis« (prej z mulami, sedaj z muzami). Znani prijatelj knjig v 16. stoletju Giovanni Francesco Bruvin si je okrasil svojo malo, a izbrano knjižnico z napisom »Quale, non quantum« (kakovost in ne množina). Tudi filozof Aristofan je rekel nekemu mladeniču: »Debelijo se tisti, ki dobro prebavljajo, ne pa tisti, ki mnogo jedo«. Znani ameriški pesnik Longfellow je napisal: »Non alamar, sed amor« (ne vik, temuč ljubezen). Italijanski dramatičar Affari je napisal v svoji knjižnici: »Cas se more premagati le s knjigami«. Znameniti učenjak Cezar della Scala je napisal na vrata svoje knjižnice: »Ite ad vendentes« (idite k prodajalcem, to je, ne izposojajte si knjig).

* **Temne slike velikomestnega življenja**. V Alenconi v južni Franciji je bila nedavno pred porotniki gospa Ana Quillaume nazivana le »lepa doktorica«. Tožena je bila umorna nad svojim možem. Gospa je izredno lepa, dasi je že davno prekoračila 30. leto ter ima štiri otroke. Pred porotniki je pripovedovala pretresljive romane iz svojega zakonskega življenja. Bila je hči delavca ter je ostala v rani mladosti brez matere. Živela je več na cesti, kakor pod streho. Bila je zelo lepa ter se je rada zabavala. Ljudje so govorili, da je pogosto menjavala ljubimce. Na dan smrti svoje matere — tako je pripovedovala sodnikom — niso imeli ne toliko, da kupim cvetlice za materni grob. Jokala sem na ulicah, ko pristopi k meni mediciner Guillaume ter me vpraša, kaj mi je. Povedala sem mu vse, narkar mi je kupil cvetlice. Pet dni potem sem bila njegova ljubica. Dvakrat sem postala mati, a po rojstvu drugega otroka se je poročil z menoj. Bilo je to leta 1899, ko je postal doktor

ter dobil dobro službo. Do leta 1902. smo živeli srečno. Nekega dne sem se sdelala v kabinetu svojega moža, ko so barica malo odpre vrata ter tiho pokliče: »Karl, ali nečes priti?« Skočila sem za njo ter jo oklofutala. Pozneje sem možu odpustila ta greh. Nadalje je obtoženka pripovedovala, da se je začel mož baviti s politikom ter trošil mnogo denarja, tako da je rodbina zašla v veliko bedo. Nekega dne, ko niso imeli niti kruha več v hiši, a otroci so bili lačni, ji mož, naj si gre izposoditi denarja k njihovu prijatelju Wetremmerju. Žena se je branila, češ, da se ji ta človek itak preveč laska, a mož jo je nevoljno zavrnil: Ti si domišljaj, da se ti ves svet laska. Ne bodi neumna! Dva dni nato je šla k Wetremmerju prosit posojila 5000 frankov. Wetremmer ji je denar obljubil, a obenem ji dal razumeti, da si želi posebne »hvaležnosti«. Ko je to pripovedovala svojemu možu, se je mož jokal, in ona se je jokala z njim, končno pa ji je rekel mož: »Dam ti svobodo!« Wetremmer ji je nato ponudil, naj gre z njim na potovanje. Njemu možu je bilo to prav ter jo je sam spravljal na kolodvor, kjer mu je Wetremmer izročil 5000 frankov. Ko sta se vrnila s potovanja, zdrževal je Wetremmer celo njihovo rodbino, toda kmalu se je umaknil in v hiši je zavladovala zopet beda. Prišlo je med njo in možem do burnih prizorov. Nekega dne je našla v moževi miznici pismeno zahtevo za ločitev zakona. Ko mu je zaradi tega očitala, zgrabil jo je mož za vrat ter ji zagrozil, da jo zadavi, ako ga ne zapusti. To jo je tako razburilo, da je stekla v sobo po revolver ter ga ustrelila. Pretresljiva povest — še bolj pa menda lepota — je na porotnike tako vplivala, da so jo glasno oprostili.

* **Hitrost rib**. O hitrosti rib se je doslej moglo le malo točnega pisati in trditi, ker je znano, da se riba prav redko pregiba v ravni črti. Zdaj je profesor Metzger izračunal, koliko pot preplavajo losovi. V reki Weseri je napravil poskuse in dognal, da so te vrste rib v 82 urah preplavale reko navzgor 139 kilometrov.

* **Otroke je spreminjala v anjele**. V Konkveu na Češkem so prijeli kmetico Marijo Bličenčik, ki je že več let, kakor sama pravi, spreminjala otroke v anjele. Sprejemala jih je do petih let na oskrbo in hrano. Mučila in stradala jih je tako, da so otroci postali sama kost in koža in da so vsled tega umrli. Mnogo otrok je na ta način postalo »angelov«. Pobožna ženska je delala to v verskem fanatizmu.

Književnost.

— **Nov slovar**. Založništvo Schimpff v Trstu si je pred kratkim napravilo mnogo stroškov za naznanilo, da izda priročnik slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar. Tega slovarja še do zdaj ni na dan. Pač pa je A. Hartleben na Dunaju izdal kratek, a prav prikladen slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar v dveh delih. Vsak del velja 2 K 20 vin. Slovar je sestavil Fr. Kramarič. Za praktične potrebe je ta 13 tiskanih pol obsežni slovar prav primeren in cena za vezano knjigo jako zmerna.

Vse tu naznanjene knjige in listi se dobivajo v »Narodni knjigarni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. novembra. »Wiener Zeitung« priobčuje danes upokojenje policijskega ravnatelja Habrde z istočasno podelitvijo dednega baronstva.

Dunaj, 13. novembra. Tiskovni osek je imel danes sejo. Razni govorniki so zahtevali, naj vlada nemudoma prekliche prepoved svobodne kolportaze. Vladni zastopnik se je izjavil, da bo vlada v svobodno kolportazo dovolila samo pod pogojem, ako se tiskovne pravde odvajajo rednim sodiščem.

Budimpešta, 13. novembra. V današnji seji državnega zbora je govoril dr. Grahovac. Komaj je govoril nekaj minut, mu je predsednik odtegnil besedo. To je hrvaško delegacijo tako razjarilo, da so poslanci jeli kričati in biti s tako silo ob pulte, da ni bilo mogoče ničesar slišati. Predsednik je moral sejo prekiniti. Ko se je seja zopet otvorila, sta govorila Mračević in Zagorac. Predsednik je obema odtegnil besedo, kar je povzročilo zopet silen vihar med Hrvati. Hrvaška delegacija izjavlja, da se bo vse dotlej posluševala hrupne obstrukcije, dokler se bo ogrska vlada za hrabro hrvaških poslancev pogajala z banom Rakodeczajem.

Belgrad, 13. novembra. V hipotekarni banki je bilo ukradenih 500 obligacij po 500 dinarjev v vrednosti 100.000 dinarjev.

Petrograd, 13. novembra. Danes je bila v tavrski palači slovesno otvorjena III. gosudarstvena duma. Budimpešta, 13. novembra. Tvrški Martini je bilo ukradenih 100.000 kron. O tatovih ni sledu.

Moskva, 13. novembra. Gledališče Solodovnikov je pogorelo. Pri požaru se je ponesrečil gledališki dekorater.

Budimpešta, 13. novembra. V Aradu so pričeli stavko — zdravniki. Budimpešta, 13. novembra. Bivši minister Polonyi in njegov sin Desider sta izstopila iz neodvisne stranke.

Dunaj, 13. novembra. Kvotna deputacija je imela danes sejo, pri kateri se je meritorno razpravljalo o kvoti. Večina govornikov se je izrekla za kvoto 66:34.

Gospodarstvo.

— **Dobavni razpis**. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo pri ravnanstvu kralj. srbskih železnic, v prostorih oddelka za gradbo novih železnic dne 28. novembra t. l. vršila ponudbena razprava za dobavo 205.000 železniških pragov iz hrastovega lesa za ožkotirne železnice in 610 m² hrastovega stavbenega lesa za ogibalnice in mostove proge Stalac-Užice. Dobavni pogoji so v pisarni navedenega ravnateljstva na vpogled. Ponudbe se sprejemajo do 28. novembra t. l. do 12. ure popoldne.

Ceneno domače zdravilo. Za pravilno in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega »Mollvege Seidlitz-praska«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deseti je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 16 16

Poslano.

Ako imate občutljive noge, kupite svetovno-znane gorke zimске čevlje

podšite s flanelo in kožuhovino v c. kr. mnihograški zalogi čevljev pri Henriku Kenda, Ljubljana, Mestni trg št. 17.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljša priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodnim 1 krona. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rasljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega ljub. mostu. 10 46

Umrli so v Ljubljani.

Dne 11. novembra: Josipina Schmidt, trgovčeva žena, 25 let, Sredina 11, jetika. — Ivan Aljančič, gostač, 57 let, Radečkova cesta 11, Epilepsia.

Dne 12. novem.: Marija Valerija Reisch, narednikova hči, 2 leti, Metelkova ulica 2, jetika. — Viktor Poljšak, gostilničarjev sin, 9 mes., Martinova cesta 32, Bronchitis acuta.

V deželni bolnici:

Dne 7. novembra: Juri Erčon, gostač, 56 let, naduha.

Dne 8. novembra: Matevž Razperger, urar, 79 let, jetika.

Dne 9. novembra: Ana Klopčič, mestna uboga, 85 let, vsled ostarelosti. — Jera Deuuz, strojevodjeva žena, 19 let, srčna hiba.

Dne 10. novembra: Josip Zaplotnik, dijak, 16 let.

Forman proti nahodu Škatljica 40 vin. Po vseh lekarnah. Ob pričetku nabode skoraj nezmotljiv uspeh. 3753-2

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«

Trdni kurzi dan. borze 13. novembra 1907.

Ime obveznice	Dinar	Blago
10% majhna renta	96 70	96 91
10% srednja renta	96 75	96 95
10% avstr. krona renta	118 70	113 90
10% zлата	91 75	91 95
10% ogrska krona renta	109 15	109 35
10% zлата	97 75	98 75
10% posojilo dež. Kranjske	10 40	10 60
10% posojilo mesta Spiljet Zadar	99 30	100 30

10% bos.-herc. železniško posojilo 1902	97 10	98 10
10% češka dež. banka k. o.	94 85	95 35
10% z. o.	94 85	95 35

10% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99 —	99 50
10% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	101 40	102 40

10% zast. pisma innerst. hranilnice	97 —	98 —
10% zast. pisma ogr. zem. dež. hranilnice	96 75	97 75
10% z. pis. ogr. hip. ban	98 60	99 10

10% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	98 60	99 60
10% obl. češke ind. banke	99 10	100 —
10% prior. lok. želez. Trst-Porč	99 90	99 90

10% prior. dolenskih žel.	98 75	99 75
10% prior. juž. žel. kup. 1/2%	288 40	290 40
10% avstr. pos. za žel. p. o.	99 20	100 20

10% Brezice	146 25	148 25
10% od l. 1860 1/2%	246 —	250 —
10% od l. 1864	133 60	140 60

10% H. H. H.	263 75	269 75
10% zem. kred. l. o. o. o.	263 —	269 —
10% H. H. H.	241 —	247 —

10% ogrske hip. banke	97 —	103 —
10% srbske za žel. 100%	181 80	182 80
10% turške	18 75	20 75

10% kreditne	437 —	447 —
10% kramoske	9 —	95 —
10% kramoske	96 50	102 50

10% ljubljanske	60 75	64 75
10% avstr. rdeč. križa	4 50	48 50
10% ogr.	34 —	26 —

10% Rudolfove	68 —	72 —
10% Zolburške	227 —	231 —
10% Drenjske kom.	460 —	470 —

10% Drenjske	143 75	144 75
10% državne železnice	641 25	641 25
10% avstr.-ogr. banke d. dr.	780 —	179 —

10% avstr. kreditne banke	625 75	626 75
10% Dorske	731 —	732 —
10% Livnostenske	289 25	289 75

10% Premogokop v Mostu (Brna)	716 —	722 —
10% Alpinske montan	185 —	189 —
10% Pranske žel. ind. dr.	24 00	24 00

10% Ruma-Muranyi	503 75	504 75
10% Prbovaljske prem. družbe	143 —	147 —
10% avstr. orožne tavn. družbe	449 —	455 —

10% Drenjske sladkorne družbe	141 —	141 5
10% V. H. H.	11 86	11 40
10% 10 franki	19 22	19 24

10% 10 marko	25 48	25 66
10% 10 franki	14 12	14 18
10% 10 marko	117 62	117 82

10% 10 franki	96 90	96 10
10% 10 franki	2 53	2 54
10% 10 franki	4 54	5 —

10% 10 franki	11 86	11 40
10% 10 franki	19 22	19 24
10% 10 marko	25 48	25 66

10% 10 franki	14 12	14 18
10% 10 marko	117 62	117 82
10% 10 franki	96 90	96 10

10% 10 franki	2 53	2 54
10% 10 franki	4 54	5 —
10% 10 franki	11 86	11 40

10% 10 franki	19 22	19 24
10% 10 marko	25 48	25 66
10% 10 franki	14 12	14 18

10% 10 marko	117 62	117 82
10% 10 franki	96 90	96 10
10% 10 franki	2 53	2 54

10% 10 franki	4 54	5 —
10% 10 franki	11 86	11 40
10% 10 franki	19 22	19 24

10% 10 marko	25 48	25 66
10% 10 franki	14 12	14 18
10% 10 marko	117 62	117 82

10% 10 franki	96 90	96 10
10% 10 franki	2 53	2 54
10% 10 franki	4 54	5 —

10% 10 franki	11 86	11 40
10% 10 franki	19 22	19 24
10% 10 marko	25 48	25 66

10% 10 franki	14 12	14 18
10% 10 marko	117 62	117 82
10% 10 franki	96 90	96 10

10% 10 franki	2 53	2 54
10% 10 franki	4 54	5 —
10% 10 franki	11 86	11 40

10% 10 franki	19 22	19 24
10% 10 marko	25 48	25 66
10% 10 franki	14 12	14 18

10% 10 marko	117 62	117 82
10% 10 franki	96 90	96 10
10% 10 franki	2 53	2 54

10% 10 franki	4 54	5 —
10% 10 franki	11 86	11 40
10% 10 franki	19 22	19 24

10% 10 marko	25 48	25 66
10% 10 franki	14 12	14 18
10% 10 marko	117 62	117 82

10% 10 franki	96 90	96 10
10% 10 franki	2 53	2 54
10% 10 franki	4 54	5 —

10% 10 franki	11 86	11 40
10% 10 franki	19 22	19 24
10% 10 marko	25 48	25 66

10% 10 franki	14 12	14 18
10% 10 marko	117 62	117 82
10% 10 franki	96 90	96 10

10% 10 franki	2 53	2 54
10% 10 franki	4 54	5 —
10% 10 franki	11 86	11 40

10% 10 franki	19 22	19 24
10% 10 marko	25 48	25 66
10% 10 franki	14 12	14 18

Zahvala.

Obili dokazi srčnega sočutja povodom boleznij in smrti iskreno ljubljene naše soproge, hčere, sestre, svakinje in tete, gospe

Josipine Schmidt

so nas jako ganili in tolažili. Izrekamo vsem prijateljem in znancem za darovane vence in za spremstvo k zadnjemu počitku predrage pokojnice najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 13. novembra 1907.

8838 Žalujoči ostali.

Razne prevode

Iz nemščine v slovenščino cirkularjev, pisem in drugih tiskovin oskrbi ceno izvežban uradnik v tej stroki.

Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Odda se

dvoje stanovanj

za februarjev termin, obstoječe iz dveh in treh sob.

Pozve se v Kolodvoih ulicah št. 35 v trgovini. 8827-1

Enonadstropna hiša

Posiljajte na dom svetlega restavrator gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

C. kr. ravnanstvo državnih železnic v Trstu.

